

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo

ZYRA E RREGULLATORIT PËR ENERGJI
REGULATORNI URED ZA ENERGIJU
ENERGY REGULATORY OFFICE

Raport Konsultativ për të Hyrat e Lejuara Maksimale

Furnizuesi me Shërbim Universal

Viti relevant tarifor 2019

DEKLARATË

Ky Raport Konsultativ është përgatitur nga ana e ZRRE-së me qëllim të informimit të palëve të interesit. Raporti nuk paraqet ndonjë vendim të ZRRE-së dhe nuk duhet të interpretohet si i tillë.

Mars 2019

Përmbajtja

Hyrje.....	3
1 Bilanci i energjisë elektrike 2019	4
2 Kostot me shumice - blerjet e energjisë	5
2.1 Përshtatjet e të hyrave për vitin 2018	6
3 Kostot e bartshme.....	8
4 Kostot me pakicë të furnizuesit	8
5 Të hyrat e lejuara maksimale	9

Hyrje

Zyra e Rregullatorit për Energji (ZRRE) aktualisht është duke kryer Përshtatjen e Rregullt Vjetore për të Hyrat e Lejuara Maksimale (MAR) që do të mbulohen nga Kompanitë e Rregulluara. Në këtë proces, ZRRE-ja do të bëjë propozimin fillestar për MAR-in e azhurnuar për Operatorin e Sistemit të Transmetimit dhe Tregut (OST/OT, KOSTT), Operatorin e Sistemit të Shpërndarjes (OSSH, KEDS) dhe Furnizuesin me Shërbim Universal (FSHU). Ky vlerësim fillestar bazohet në propozimet e dorëzuara nga kompanitë e rregulluara si dhe vendimet për Të Hyrat e Lejuara Maksimale për periudhën rregullative 2018-2022.

Ky Raport Konsultativ paraqet vlerësimin e ZRRE-së për propozimin për të hyrat e lejuara maksimale (MAR) për Furnizuesin me Shërbim Universal (FSHU) për vitin relevant tarifar 2019. Në vlerësimin e kostos së blerjes së energjisë me shumicë, ZRRE ka marrë parasyshë kostot direkte të Furnizuesit ndaj BRE-ve sipas rregullës për Skemën Mbështetëse, kostot për blerjen e energjisë nga gjeneratorët tjerë sipas kushteve kontraktuale, ndërsa për kostot e blerjes së energjisë nga KEK Sh.A, ZRRE ka bërë vlerësimin e saj duke bërë indeksimin e çmimit aktual për normën e harmonizuar të inflacionit, ndërsa vlerësimi për çmimin e importit është bazuar në çmimet aktuale të realizuara si dhe çmimet referente në bursat regjionale.

Komentet për këtë Raport Konsultativ mund të dorëzohen në formë elektronike përmes emailit në ero.pricing-tariffs@ero-ks.org ose të dorëzohen në formë të shtypur në adresën e mëposhtme:

Zyra e Rregullatorit për Energji
Departamenti për Tarifa dhe Çmime
Rr. Dervish Rozhaja Nr. 12
Prishtinë, 10000, Kosovë

Data e fundit për komente është **8 mars 2019**.

Pas shqyrtimit të komenteve të pranuar, ZRRE-ja do të publikojë **Raportin Final së bashku me përgjigje ndaj komenteve**. Komentet e pranuar për këtë Raport Konsultativ do të publikohen së bashku me Raportin Final. Vendimi përfundimtar për MAR do të shërbejë për përcaktimin e tarifave të të licencuarve.

1 Bilanci i energjisë elektrike 2019

ZRRE ka përdorur bilancin e azhurnar nga KESCO për të marr parasysh konsumin e përditësuar dhe vlerësimin për dërgullimin e konsumatorëve të kyçur në nivelin e tensionit 35kV. Ky bilanc duhet të reflektojë vetëm kostot e furnizimit me energji elektrike për konsumatorët që gëzojnë të drejtën e furnizimit në kushte të shërbimit universal. Në këtë kuptim edhe volumet për blerjet e energjisë me shumicë për FSHU janë:

- Blerjet e energjisë nga KEK SH.A;
- Blerjet e energjisë nga gjeneratorët e kyçur në nivel të transmetimit;
- Blerjet e energjisë nga gjeneratorët e kyçur në nivel të shpërndarjes; dhe
- Importi.

Sasia e energjisë për eksport gjatë këtij parashikimi nuk është konsideruar si energji e FSHU-së, pasi që FSHU duhet të nominojë vetëm sasi të nevojshme për mbulimin e konsumit të konsumatorëve me shërbim universal. Kjo sasi e energjisë duhet të menaxhohet nga prodhuesi përkatës në pajtim me prioritetet e dispeçimit. Konsumi i konsumatorëve me shërbim universal nuk përfshinë:

- kategoritë e konsumatorëve të kyçur në nivel të transmetimit; dhe
- nga muaji prill konsumatorët e kyçur në nivelin e tensionit 35kV të cilët i plotësojnë kriteret e përcaktuara me Ligjin për Energji Elektrike.

Në tabelën në vijim janë dhënë burimet e furnizimit për të mbuluar kërkesën e konsumatorëve të FSHU-së.

Tabela 1: Bilanci i energjisë elektrike për FSHU

Blerjet e energjisë	GWh
Sasitë e furnizuara nga KEK	3,263
Ujmani dhe gjeneratorë tjerë në nivel të OST	296
Gjeneratorët në nivel të OSSh-së	142
Importi	41
Total sasitë e furnizuara	3,742
Konsumi sipas kategorive të konsumatorëve FSHU	
Konsumatorët 35 kV	15
Konsumatorët 10 kV	335
Konsumatorët 0.4 kV	3,391
Total konsumi i konsumatorëve të FSHU	3,742

Siç shihet nga tabela, sasia e energjisë që planifikohet të konsumohet nga konsumatorët me drejtë të shërbimit universal është e barabartë me sasi të duhet të mbulohen nga burimet e ndryshme të furnizimit.

Shënim: Sasia nevojshme për tu furnizuar nga KEK SH.A është kalkuluar si diferencë e sasisë totale ndaj burimeve tjera të furnizimit, duke marr parasysh se këto burime të furnizimit janë burime të ripërtrishme të energjisë dhe kanë prioritet në dispeçim.

Mbulimi i humbjeve në sistemin e transmetimit dhe të shpërndarjes janë përgjegjësi e operatorëve të rrjeteve përkatëse dhe siç shihet ato nuk janë paraqitur në këtë tabelë. Trajtimi i tyre është bërë në Raportet Konsultative për MAR-et e OST/OT-së dhe OSSh-së.

2 Kostot me shumicë - blerjet e energjisë

Pas përcaktimit të sasive të nevojshme për furnizim me qëllim të mbulimit të kërkesave të konsumatorëve të FSHU-së, duhet të bëhet edhe kalkulimi i kostove për blerje të energjisë në tregun me shumicë. Në pajtim me Rregullën për të Hyrat e FSHU-së, Furnizuesi i Shërbimit Universal është i detyruar të sigurojë energji elektrike në mënyrë transparente, konkurruese dhe efikase. Furnizuesi me Shërbimit Universal duhet të demonstrojë se çmimet e parashikuara të energjisë elektrike që do të prokurohen janë të arsyeshme.

Gjatë procesit të negocimit të kontratave për blerje të energjisë të FSHU-së nga gjenerimi vendor duhet pasur parasysh faktin se çmimet e parashikuara janë në përputhje me çmimet historike dhe ato të projektuara të tregut me shumicë të Kosovës.

Kostot e lejuara të energjisë me shumicë ($WHPC_t$) duhet të llogariten sipas formulës:

$$WHPC_t = (GENC_t + IMPC_t + IMBC_t * IMBF_t) * (1 + RETM_t)$$

Ku:

$GENC_t$ Kostot e lejuara të blerjes së energjisë nga gjeneratorët vendorë në vitin relevant t

$IMPC_t$ Kostot e lejuara të energjisë së importit në vitin relevant t

$IMBC_t$ Kostot neto të imbalancit në vitin relevant t

$IMBF_t$ Faktori ndarës i imbalancit në vitin relevant t

$RETM_t$ Marzha me pakicë në vitin relevant t

Duke qenë se gjatë vitit 2018 kostot neto te jobalanceve pas programit te kompensimit rezultojnë neto pozitive, ZRRE në parashikimin e kostove të blerjes së energjisë për vitin 2018 nuk konsideron ndonjë kosto apo të hyrë (pro-ante). Në rast të realizimit të kostove apo të hyrave gjatë vitit 2018, ZRRE ato do ti trajtojë në vitin 2019 (ex-post). Përmbledhja e kostove me shumicë të parashikuara për vitin 2019 është dhënë në tabelën në vijim:

Tabela 2: Blerjet e energjisë

Kostot e blerjes së energjisë	GWh	€/MWh	€'000
Sasitë e furnizuara nga KEK	3,263	29.50	96,266
Ujmani dhe gjeneratorë tjerë në nivel të OST	296	34.27	10,126
Gjeneratorë në nivel të OSSh-së	142	37.84	5,367
Importi	41	60.00	2,477
Kostot e jobalanceve		-	-
Faktori ndarës i jobalanceve		-	-
Total sasitë e furnizuara	3,742	30.53	114.237
Margjina me pakicë		3.00%	3,427
Total kostot e blerjes së Energjisë			117,665

2.1 Përshtatjet e të hyrave për vitin 2018

Për të bërë përshtatjet e vitit 2018 të cilat do të aplikohen gjatë përcaktimit të MAR-it të FSHU për vitin 2019, së pari duhet të bërë vlerësimin e kostove aktuale të furnizimit me energji elektrike për konsumatorët e FSHU-së. Pas vlerësimit të këtyre kostove duhet bëhet zbritja nga të hyrat që kanë rezultuar nga faturimi në vitin 2018 nga aplikimi i tarifave.

Ndryshimi në mes të të hyrave të vlerësuara nga ZRRE-ja për vitin 2018 dhe të hyrave të realizuara nga FSHU gjatë periudhës së njëjtë është llogaritur sipas formulës në vijim:

$$ADJ_t = (AAC_{at-1} - ARR_{t-1}) * (1 + I_t)$$

Ku janë:

AAC_{at-1} Kostot e lejuara aktuale të FSHU-së në vitin relevant t

ARR_{t-1} Të hyrat aktuale të rregulluara gjatë vitit relevant $t-1$

I_t Norma e interesit për vitin relevant t , që llogaritet bazuar në EURIBOR plus 5%, ku S paraqet vlerën e përcaktuar nga ZRRE-ja gjatë shqyrtimeve periodike që reflekton preminë e pagueshme nga i licencuari për hua afatshkurtra

Vlera e përshtatjeve për vitin 2018 pas indeksimit për inflacion rezulton të jetë -35.6 milion euro.

Tabela 3: Përshtatjet për vitin 2018

MAR-i i Furnizuesit me Shërbim Universal	Njësia	2018
Parametrat e indeksimit		
Norma e interesit I_t	%	7.5%
Kostot me pakice të furnizuesit		
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	6.0
Zhvlerësimi - $DEPCT = DEPCT_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.1
Përshtatjet për CPI 2017		0.1
Kostot e bartshme		
Kostot e OST	€m	11.1
Kostot e OSSh	€m	80.2
Fondi BRE		5.6
Kapitali punues (ËCLCt)		
$WCLC = (1 / 12) * I_t * (RETR_t + WHPCT + PSTCt - NTFRT)$	€m	1.4
Kostot për blerjen e energjisë		
Kostot e blerjes së energjisë me shumicë	€m	119.1
Taksa për licencë		
Taksa për licencë	€m	0.0
Borxhi i keq (BDTA)		
BDTA	%	4%
BDTA	€m	8.5

Përshtatjet		
Përshtatjet 2017		-17.1
Përshtatjet 2016		-1.5
Përshtatjet për CAPEX-PRR1		0.1
Përshtatjet e të hyrave për FSHU		
MAR-i i Furnizuesit AAC_{at-1}	€m	213.7
Të hyrat aktuale nga faturimi ARR_{t-1}	€m	247.5
Përshtatja e të hyrave ADJ_t	€m	-35.6

3 Kostot e bartshme

Kostot e bartshme të FSHU-së janë ato që varen nga vlerësimet për MAR-et për kompanitë tjera të rregulluara. Këto janë kostot e bartshme nga KOSTT, KEDS (PSTCt), dhe ndonjë kosto tjetër që është jashtë kontrollit të FSHU-së. Kostot e bartshme për KOSTT përfshirë edhe fondin për burimet e ripërtëritshme janë 40.6 mil€, kostot e bartshme për KEDS janë 96.4 mil€.

4 Kostot me pakicë të furnizuesit

Kostot e lejuara me pakicë llogariten si shuma e kostove të lejuara të operimit dhe mirëmbajtjes (OPMct), zhvlerësimi (DEPct) dhe ato të licencës (LCICt). Kostot e propozuara me pakicë për FSHU për vitin 2019 kanë përdorur si pikë nisje kostot e lejuara në vitin 2018 dhe të indeksuara për normën e inflacionit me vlerë prej 1.73%¹. Vlera e kostove me pakicë për FSHU për vitin 2019 është paraparë të jetë 6.2 mil€. Komponentët tjera të kostove me pakicë siç janë marzha me pakicë, borxhi i keq dhe kapitali punues janë kalkuluar në bazë të formulave të përcaktuara në Rregullën për të Hyrat e FSHU-së.

¹ <https://www.inflation.eu/inflation-rates/europe/historic-inflation/hicp-inflation-europe-2018.aspx>

5 Të hyrat e lejuara maksimale

MAR i propozuar për FSHU për vitin 2019 është 247.7 milion €, e cila paraqet shumën që do të mbulohet nga tarifat e rregulluara të shitjes me pakicë. Detajet e kalkulimeve për MAR-in e propozuar janë dhënë në tabelën në vijim:

Tabela 4 MAR i propozuar për vitin 2019

MAR-i i Furnizuesit me Shërbim Universal	Njësia	2019
Parametrat e indeksimit		
Norma e interesit It	%	7.5%
Kostot me pakice te furnizuesit		
$OPEX - OPMC_t = OPMC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - E_t) * (1 - P_t)$	€m	6.1
$Zhvlërësimi - DEPCt = DEPC_{t-1} * (1 + CPI_{t-1}) * (1 - P_t)$	€m	0.1
Kostot e bartshme		
Kostot e OST	€m	40.6
Kostot e OSSh	€m	96.4
Kostot për fondin e BRE	€m	10.8
Kapitali punues (ËCLCt)		
$ËCLC = (1 / 12) * It * (RETRt + ËHPct + PSTCt - NTFRT)$	€m	1.7
Kostot për blerjen e energjisë		
Kostot e blerjes së energjisë me shumicë	€m	117.7
Taksa për licencë		
Taksa për licencë	€m	0.01
Borxhi i keq (BDTA)		
BDTA	%	4%
BDTA	€m	9.9
Përshtatjet e të hyrave për FSHU		
Përshtatjet e vitit 2018	€m	-35.6
Të hyrat e lejuara maksimale	€m	247.7